

OSTRAVAN.CZ

1. Václav Čížek o Vaškovi z Prodané nevěsty: Určitě v něm každý muž pozná své pubescentní období

09.12.2022 ostravan.cz - Milan Bátor

[Odkaz na originál](#)**Klíčová slova:** divadle; moravskoslezském; Národním

Naposledy jsme si spolu povídali před třemi lety. Tehdy to bylo ke koncertu Svatováclavského hudebního festivalu. Stále dělíš své hudební aktivity mezi koncertní zpěv staré hudby a operní účinkování?

Čas letí jako splašený. Ano, nadále stejným způsobem, jen tentokrát s větší důrazem na účinkování v divadle. Delší cestování mimo domov a zaměstnavatele se musí již konzultovat s více lidmi.

Jsmo rádi, že tvůj "důraz" na divadlo můžeme sledovat i v **Národním divadle moravskoslezském**. V kterých inscenacích tě můžeme aktuálně spatřit?

Vystupuji jako Strážník ve Smetanově Hubičce, Spoletta v Pucciniho Tosce, Bob v Křičkově Bílém pánovi, Toník ve Smetanově Dvou vdovách a nově, až se s rodinkou všichni dostaneme z předvánočních viróz, jako Vašek ve Smetanově Prodané nevěstě.

Vašek bude zpívat Vaška?

Ano, přesně tak. Snažím se vždy druhým práci usnadnit co možná nejvíce, no a teď to vyšlo úplně samo.

Jak to myslíš?

Režisér na mě nemusí křičet jménem postavy, kterou zrovna ztvárňuji, ale může mi říkat jménem. Teda když mi to jde. Nebo když splňuji jeho očekávání.

To je komická výhoda. Jinak je postava Vaška asi nejkurióznější figurka, kterou Smetana napsal. On Vašek nejen koktá, ale jeho repliky nesvědčí právě o intenzivním duševním životě, nemáš pocit?

Krásně řečeno (smích). Podle mého názoru, co jsem stihl v pracovním procesu vypořádat, není Vašek hloupý, jen mladý a nezkušený. Chce všem vyjít vstříc, splnit jejich přání, očekávání a dříve koná, než mluví. A pokud mluví, tak chce toho říci tolik, že se zakoktá, nebo už je myšlenkami o větu dále, než ta, která je právě v puse. Má toho prostě moc a navíc je trochu rozmazlený. To pochopíš, až uvidíš...

Moc na srdci a málo na jazyku?

Popravdě je mi hrozně sympatický a blízký. Určitě se v něm každý muž ve svém pubescentním období života pozná. Každý z nás se určitě minimálně jednou v životě zakoktal, když chtěl promluvit s krásnou dívkou, nebo udělal faux pas před více lidmi a maminka se za něj musela stydět (smích). Takový je život. Málokdo se narodí jako Jeník. K tomu se musí dozrát a dospět.

Ze zkoušky Prodané nevěsty. (Foto: Martin Popelář)

To je asi fakt, navíc máš možnost zužitkovat svůj komický talent. Jaká je role Vaška po pěvecké stránce?

Snažím se. Pěvecky je velice příjemná. Jen se musí dát občas pozor, aby člověk nepovolil z koncentrace nebo se nenechal příliš unést hereckou hravostí a nepřehnal to s počtem vykoktaných slabik. Znalce by to mohlo tahat za uši.

To je rozumné, nic se nemá přehánět. Je pro tebe Prodána nevěsta něčím aktuální? Může si člověk kromě zábavy odnést i nějaké ponaučení?

Nad tím jsem zatím nepřemýšlel. Na Prodanou nevěstu jsem vždy pohlížel jako na českou klasiku. Na přelomu základní a střední školy jsem se dostal k nahrávce nahrávek s Peterem Dvorským, Gabrielou Beňačkovou a Richardem Novákem a během pár dní jsem si už ji sám pobrukoval. Byl jsem absolutně unesen partem Kecala a hlavně hlasem pana mistra Nováka. Vždy se mi líbily tmavé hlasy, ale to si hold člověk nevybere (úsměv). Děj Prodané nevěsty mi vždy přišel jako ze středověku, kdy se dvě panství předem domluvila na sňatku svých dětí. Ponaučení? Je to pohádka, takže pravda a láska zvítězí. Realita je v dnešní době úplně někde jinde. Vidíš a mně přijde, že v tom příběhu Smetana chtěl vidět tu pohádku. Sňatky z "rozumu" či povinnosti nejsou výjimkou v některých kulturách ani v současné době. V libreto čtu i jemné satirické aluze na zkostnatělé rituály společnosti.

Hezky řečeno. Já v "Prodance" vidím i možnost, jak po covidu opět zlepšit návštěvnost. Stále totiž většina publika chce slyšet češtinu. Ale mohu se mýlit a třeba naše publikum velmi podceňuji.

Čím si to vysvětluješ?

Většina lidí se v dnešní uspěchané a médií vyhrocené době chce bavit a odpočívat, ne překládat a snažit se něco pochopit. Vypnout a přijít na jiné myšlenky. A taky vím, že to mají s námi zpěváky těžké, protože stále dáváme přednost kultivovanosti tónu před srozumitelností (smích).

Na druhou stranu, není v tom i jisté riziko úpadku vnímavosti a rozhledu publika? Nelze přece jít jen cestou komerce...

Nad otázkou vnímavosti publika jsem se v nedávné době zamyslel, když se mi v hlavě spojilo několik zážitků z cestování v posledních letech. Nechci je raději popisovat, abych se někoho nedotkl, ale podle mého názoru je vnímavost publika silně regionální. No a pak je tady Německo, Francie, Itálie a Polsko. To je zase úplně jiný svět. Jakmile se v tom někdo rychle zorientuje, má vyhráno, a ano, jde samozřejmě cestou komerce, protože za peníze si sice štěstí nekoupíš, ale je lepší brečet v limuzíně než v tramvaji.

Ze zkoušky Prodané nevěsty. (Foto: Martin Popelář)

V čem tedy ty osobně vidíš kouzlo Prodané nevěsty?

V jednoduchosti je krása. Klasika je klasika. Kdokoli se mě zeptá, jestli bude ta a ta opera pojata moderně nebo klasicky, tak většinou se rozzáří oči, když odpovím, že klasicky.

No počkej, mě třeba nenásilné aktualizční prvky v klasických dílech baví. Když jsou ovšem na správném místě a nahradí věci, které by současný divák už třeba nepochopil. Vůbec mám pocit, že nejlepší je jít zlatou střední cestou a propojit citlivě oba přístupy. Co o

tom soudíš?

Zlatá střední cesta zní moc hezky, ale její patníky má každý asi někde jinde a citlivé propojení může velmi rychle sklouznout do násilného zásahu. Pak je tady zase otázka, pro jaké publikum je vlastně ona opera. Ale to je otázka úplně pro někoho jiného než pro ubohého Vaška. Ten je rád, že splní aspoň většinu požadavků a nároků režiséra, choreografa a dirigenta. Ale hlavní je si to užít.

Myslíš, že si aktuální ostravskou inscenaci Prodané nevěsty divák i divadelník užije?

Jsem o tom přesvědčen a troufám si říci, že se jedná právě o onu zlatou střední cestu propojení. Ovšem to už záleží na pohledu každého diváka, protože pohled z jeviště je samozřejmě úplně jiný. Pravdou ale je, že bude na co koukat, protože se na představení podílí spousta úžasných lidí.

URL | <https://www.ostravan.cz/76882/vaclav-cizek-o-vaskovi-z-prodane-nevesty-urcite-v-nem-kazdy-muz-pozna-sve-pubescentni-obdobi/>

[« zpět na začátek](#)